

Valtuustoaloite / Järjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen sote-uudistuksen toimeenpanovaiheessa, valtuutettu Matti Nikula

Kaupunginhallitus 01.06.2022 § 242

160/00.01.04/2022

Valmistelija Hallintojohtaja Matti Bergman

Valtuutettu Matti Nikulan valtuustoaloite 31.1.2022:

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus vaikuttaa sote-järjestöjen toimintaan. Toimintaympäristön muutos haastaa järjestöt rakentamaan yhteistyötä hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa.

Järjestöjen toiminnalla edistetään ja vahvistetaan asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Järjestöjen toiminta täydentää julkisia palveluita. Järjestöjen tarjoama tuki voi olla esimerkiksi osa palveluketjua tai -kokonaisuutta. Järjestöjen toiminnan tukeminen on myös jatkossa kuntien vastuulla, koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhä edelleen myös kuntien vastuulla.

On tärkeää, että näistä toimintatavoista sovitaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa niin, etteivät järjestöjen toimintamahdollisuudet vaarannu muutosvaiheessa. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa tilojen käytön varmistamista, järjestöavustuksien turvaamista sekä kuntien ja hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta sopimista.

Esitämme, että vuoden 2022 aikana Raahen kaupunki

- laatii yhdessä tulevan hyvinvointialueen kanssa toimintaperiaatteet järjestöjen tukemisesta, joilla turvataan järjestöjen toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa.
- määrittelee vastuutahot, joille kuuluu kunnassa/kaupungissa jatkossa järjestöjen tukeminen.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän yhtymähallituksen vastaus 28.4.2022:

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 6-7 §) mukaan sekä kunnan että hyvinvointialueen on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestöavustuksia on valmisteltu osana järjestöyhteistyön kokonaisuutta syksystä 2021 lähtien. Yhdessä

kuntien ja kuntayhtymien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa on valmisteltu hyvinvointialueen järjestöavustusmallin luonnosta. Malli pohjautuu siihen, että hyvinvointialue, kunnat ja järjestöt neuvottelevat vuosittain hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta sekä valtuustokausittain järjestöjen toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien tukemisen periaatteista ja työnjaosta.

Avustusmallin luonnoksessa hyvinvointialueen avustuksilla rahoitettaisiin järjestöjen ja yhdistysten yleishyödyllistä toimintaa. Toiminta-avustuksilla tuettaisiin toimintaa, joka täyttää seuraavat kriteerit:

- Sote-järjestöjen ammatillisesti johdettu toiminta
- Järjestöt voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti
- Palvelee koko hyvinvointialueen tai useamman sote-palvelualueen asukkaita asukkaiden palvelutarpeiden mukaisesti
- Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin
- Toteuttaa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman strategisia painopisteitä
- Täydentää hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja

Luonnoksen mukaan kunnat avustaisivat edelleen eri alojen, myös sosiaali- ja terveysalan, järjestöjä ja yhdistyksiä kunnassa sovittujen järjestöavustuskriteerien ja sopimusten mukaisesti. Paikallisen osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistavan sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan tukeminen olisi jatkossakin kuntien vastuulla. Tällaisia toimintoja olisivat esim. vapaaehtoisvoimin toteutetut kerhot, ryhmät, koulutukset, tapahtumat, retket ja leirit.

Hyvinvointialuevalmistelussa on myös selvitetty Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja kuntayhtymien järjestöille ja yhdistyksille maksamia avustuksia vuosilta 2019-2021. Selvitystä on käsitelty yhdessä kuntien ja kuntayhtymien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa huhtikuussa 2022.

Selvitys löytyy osoitteesta

<https://tweb.pppshp.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=487514&version=1>

Raahessa sekä kaupunki että hyvinvointikuntayhtymä ovat maksaneet järjestöavustuksia. Mikäli hyvinvointialueella päätettäisiin avustaa

järjestötoimintaa selvityksen tulosten pohjalta, muutoksia aikaisempiin käytäntöihin voisi olla tulossa.

Järjestöavustusten valmistelua jatketaan osana järjestämissuunnitelmaa sekä hyvinvointialueen talousarvioprosessia viimeistelemällä avustuskriteerit, neuvottelemalla kuntien kanssa sekä valmistelemalla avustusprosessiin liittyvät käytännöt.

Aloitteessa ollut esitys määritellä vastuutahot, joille jatkossa kuuluu järjestöjen tukeminen, kuuluu Raahen kaupungin toimivaltaan.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän yhtymähallituksen valmistelema vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Liisa Lumijärvi poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19.28.